
Vergaderjaar 2024–2025

36 625 V

Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Buitenlandse Zaken voor het jaar 2024 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

INHOUDSOPGAVE

A.	ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL	3
B.	BEGROTINGSTOELICHTING	4
1	Leeswijzer	4
2	Wijzigingen in de omvang van de HGIS	5
3	Beleid	7
3.1	Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties	7
4	Beleidsartikelen	10
4.1	Artikel 1 Versterkte internationale rechtsorde	10
4.2	Artikel 2: Veiligheid en stabiliteit	12
4.3	Artikel 3: Effectieve Europese samenwerking	15
4.4	Artikel 4: Consulaire dienstverlening en uitdragen Nederlandse waarden	19
5	Niet-beleidsartikelen	22
5.1	Artikel 5: Geheim	22
5.2	Artikel 6: Nog onverdeeld	23
5.3	Artikel 7: Apparaat	24

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikelen 1 tot en met 3

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van [artikel 2.3](#), eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2024 wijzigingen aan te brengen in:

De departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Buitenlandse Zaken (V).

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister van Buitenlandse Zaken,

C.C.J. Veldkamp

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1 Leeswijzer

De voorliggende tweede suppletoire begroting bevat de voorgestelde wijzigingen ten opzichte van de Suppletoire Begroting September 2024 van hoofdstuk V van de begroting van het Rijk.

In onderdeel 2 wordt een beknopte toelichting gegeven op de wijzigingen die zijn opgetreden binnen het totaal van de Homogene Groep Internationale Samenwerking (HGIS).

In onderdeel 3 worden de belangrijkste mutaties op de begroting van Buitenlandse Zaken toegelicht.

Onderdeel 4 bevat per beleidsartikel een tabel budgettaire gevolgen van beleid. Na deze tabellen wordt een toelichting op de mutaties gegeven. Hierbij worden per artikel de mutaties die groter of gelijk zijn aan de ondergrenzen in onderstaande staffel conform de Rijksbegrotingsvoorschriften toegelicht. De wijzigingen van de verplichtingen worden alleen toegelicht wanneer ze groter zijn dan 10% ten opzichte van de vorige stand op artikel-niveau.

Tabel 1 Ondergrenzen conform RBV

Omvang begrotingsartikel (stand ontwerpbegroting) in € miljoen	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 en < 1000	5	10
=> 1000	10	20

In onderdeel 5 staan de tabellen van de niet-beleidsmatige artikelen.

2 Wijzigingen in de omvang van de HGIS

In deze paragraaf wordt beschreven welke wijzigingen zijn opgetreden in de omvang van de HGIS sinds de Voorjaarsnota 2024. Zoals uit de onderstaande tabellen blijkt, nemen de uitgaven per saldo af met EUR 850,4 miljoen en nemen de ontvangsten af met EUR 10,2 miljoen. Het non-ODA budget neemt af met EUR 857,8 miljoen en het ODA budget neemt toe met EUR 7,44 miljoen met als gevolg dat per saldo een totale mutatie van EUR 850,4 miljoen ontstaat.

Tabel 2 Wijzigingen in HGIS uitgaven vanaf Voorjaarsnota 2024 (bedragen x EUR 1 miljoen)

Uitgaven	Totaal	waarvan ODA
Stand uitgaven VJN 2024	12.161,8	7.008,3
Totaal mutaties	- 850,4	7,44
Stand uitgaven NJN 2024 (excl. OEK)	12.115,1	7.015,7
Stand uitgaven NJN 2024 (incl. OEK)	11.311,4	7.015,7

De HGIS standen zijn inclusief EU- en asieltorekening.

De afname is het gevolg van meerdere mutaties op de verschillende begrotingshoofdstukken. In de volgende tabel zijn deze nader uitgesplitst:

Tabel 3 Oorzaken uitgavenmutaties HGIS vanaf Voorjaarsnota 2024 (bedragen x EUR 1 miljoen)

Uitgaven	Totaal	waarvan ODA
1. Macrobijstellingen BNI (ODA) en prijscomponent BBP (non ODA)	16,7	0
2. Overboekingen van en naar de HGIS	0,8	0
3. Desaldering op ontvangsten	17,7	0
4. Kasschuif	- 4,8	0
5. Onderuitputting huisvesting	0	0
6. Verwachte onderuitputting	- 77,2	0
7. Oekraïne	- 803,7	7,44
Totaal	- 850,4	7,44

Toelichting uitgaven:

Het uitgavenkader van de HGIS neemt per saldo af met EUR 850,4 miljoen ten opzichte van de stand die in de Voorjaarsnota 2024 is gepresenteerd. Dit kent de volgende oorzaken:

1. Macrobijstellingen: normaliter wordt de omvang van de HGIS bijgesteld op basis van de wijzigingen die opgenomen zijn in de Macro Economische Verkenning voor het Bruto Nationaal Inkomen (ODA) en de prijscomponent van het Bruto Binnenlands Product. Het kabinet heeft ervoor gekozen om nu de aanpassing van de BNI-raming als gevolg van de MEV niet te verwerken in het ODA budget. Hierdoor blijft het ODA budget ongewijzigd. Het non-ODA budget wordt wel bijgesteld en stijgt met EUR 16,7 miljoen.
2. Overboekingen van en naar HGIS: er vindt een aantal relatief kleine overboekingen plaats van en naar de HGIS, waardoor het non-ODA deel van het HGIS budget per saldo toeneemt met EUR 0,8 miljoen.
3. Desaldering op ontvangsten: de ontvangsten nemen per saldo toe met EUR 17,7 miljoen. Dit is met name het gevolg van o.a. hogere consulaire ontvangsten en hogere ontvangsten als gevolg van een restitutie vanuit het stopgezette Afghan National Army (ANA) Trust Fund van de NAVO.

4. Kasschuif: op het terrein van non-ODA worden er middelen naar latere jaren geschoven op de begroting van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W) en Economische Zaken (EZ).
5. Toevoeging middelenafpraak huisvesting (verwachte onderuitputting op huisvesting): er is geen mutatie.
6. Verwachte onderuitputting: binnen de HGIS verwacht een aantal departementen lagere uitgaven dan geraamd. De belangrijkste mutaties zijn opgenomen in de begrotingen van het ministerie van Buitenlandse Zaken (circa EUR 37 miljoen) en het ministerie van Defensie (EUR 40 miljoen). Deze middelen worden via de HGIS-eindejaarsmarge opgevraagd in de volgende jaren.
7. Oekraïne: de mutatie van EUR 803,7 miljoen is voornamelijk het gevolg van een kasschuif van Oekraïne budget op de begroting van het ministerie van Defensie.

Tabel 4 Wijzigingen in HGIS ontvangsten vanaf Voorjaarsnota 2024 (bedragen x EUR 1 miljoen)

Uitgaven	Totaal	waarvan ODA
Stand ontvangsten VJN 2024	555,1	62,7
Totaal mutaties	- 10,2	0
Stand ontvangsten NJN 2024	544,9	62,7

Toelichting ontvangsten:

- De ontvangsten nemen per saldo af met EUR 10,2 miljoen. Dit is met name het gevolg van een kasschuif van 2024 naar 2025 op de begroting van Defensie met betrekking tot Oekraïne.
- Het ODA deel van EUR 62,7 miljoen blijft ongewijzigd.

3 Beleid

3.1 Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties

Uitgaven

In dit wetsvoorstel is een aantal begrotingswijzigingen opgenomen dat leidt tot een verlaging van de geraamde uitgaven van Buitenlandse Zaken (V) met EUR 350 miljoen in 2024. De belangrijkste mutaties ten opzichte van de Supplettoire Begroting September 2024 worden onder de tabel toegelicht. Een uitgebreidere toelichting is opgenomen onder de desbetreffende beleidsartikelen.

Tabel 5 Belangrijkste supplettoire uitgavenmutaties 2024 (Tweede supplettoire begroting) (Bedragen x € 1.000)

	Art.	Uitgaven 2024
Vastgestelde begroting 2024		12.790.108
Stand 1e supplettoire begroting 2024		12.202.860
Stand supplettoire begroting september 2024		11.792.696
Belangrijkste supplettoire mutaties		
1) Bijdrage OESO	1.1	7.289
2) Bijdrage Internationaal Strafhof	1.1	5.041
3) Stabiliteitsfonds	2.4	7.085
4) Overige	2.4	- 7.200
5) Afdrachten aan de Europese Unie	3.1	- 608.269
6) Invoerrechten aan de Europese Unie	3.6	275.804
7) Consulaire informatiesystemen	4.1	5.049
8) Personeelsuitgaven	7.1.13	13.200
9) Materiële uitgaven	7.1.14	- 46.920
10) Overige mutaties		- 1.043
Stand 2e supplettoire begroting 2024		11.442.732

Toelichting

Artikelonderdeel 1.1 Bijdrage OESO

Het uitgavenbudget laat een stijging zien van EUR 7,3 miljoen omdat de jaarlijkse bijdrage in 2024 hoger uitvalt dan verwacht en vanwege de vooruitbetaling van de contributie aan de OESO.

Artikelonderdeel 1.1 Bijdrage Internationaal Strafhof

Het budget hiervoor stijgt vanwege de vooruitbetaling van de bijdrage aan het Internationaal Strafhof.

Artikelonderdeel 2.4 Stabiliteitsfonds

De stijging van het budget voor het Stabiliteitsfonds wordt veroorzaakt door een desaldering van de terugontvangen middelen uit het NAVO Afghanistan National Army (ANA) Trust fund en door een overheveling van EUR 2 miljoen vanaf de BHO-begroting ten behoeve van hulp aan Gaza.

Artikelonderdeel 2.4 Overige

Dit uitgavenbudget daalt met EUR 7,2 miljoen. Dit is met name het gevolg van de verdeling van het nog te verdelen non-ODA budget onder «Overige» over verschillende artikelonderdelen.

Artikelonderdeel 3.1 BNI-afdrachten aan de Europese Unie

De afdrachten aan de Europese Unie dalen met EUR 608,3 miljoen. Dit is het gevolg van de vijfde aanvullende Europese begroting van 2024

(DAB5). Daarin is sprake van een toename van geraamde ontvangen boetes en strafbetalingen die zorgen voor EUR 170 miljoen lagere Nederlandse bni-afdrachten en een lager voorzien betalingsniveau van de Europese Commissie wat leidt tot EUR 437,9 miljoen lagere afdrachten.

Artikelonderdeel 3.6 Invoerrechten aan de Europese Unie

De stijging van de Invoerrechten aan de Europese Unie wordt veroorzaakt door een Traditionele Eigen Middelen (TEM)-nabetaling van bruto EUR 1,2 miljoen, een technische correctie op de raming van de TEM-nabetalingen in de Miljoenennota met EUR 5,2 miljoen en een actualisatie van de invoerrechten om de raming van het Ministerie van Financiën aan te laten sluiten bij de raming van de Europese Commissie (EUR 269,4 miljoen).

Artikelonderdeel 4.1 Consulaire informatiesystemen

De uitgaven voor consulaire informatiesystemen stijgen door de ontwikkeling van de systemen die nodig zijn voor de consulaire dienstverlening ten tijde van crisis. Het gaat om de ontwikkeling van nieuwe systemen en de doorontwikkeling en de instandhouding van bestaande systemen waarvan de kosten hoger uitvallen.

Artikelonderdeel 7.1.13 Personeelsuitgaven

De personeelsuitgaven stijgen met EUR 13,2 miljoen vanwege de hogere loonkosten uit hoofde van de nieuwe afspraken in de CAO Rijk die per 1 juli 2024 zijn geëffectueerd.

Artikelonderdeel 7.1.14 Materiële uitgaven

De materiële uitgaven laten per saldo een daling zien van EUR 46,9 miljoen. Dit betreft de som van onder andere een verhoging van het ICT-budget met EUR 10 miljoen, het niet volledig besteden van het budget voor de Hoog Risico posten (EUR 34,8 miljoen) en een lagere uitputting voor de reguliere huisvestingskosten (EUR 11 miljoen).

Ontvangsten

In dit wetsvoorstel is een aantal begrotingswijzigingen opgenomen dat leidt tot een verlaging van de geraamde ontvangsten van Buitenlandse Zaken (V) met EUR 100,2 miljoen in 2024. De belangrijkste mutaties ten opzichte van de Supplettoire Begroting September 2024 worden onder de tabel toegelicht. Een uitgebreidere toelichting is opgenomen onder de desbetreffende beleidsartikelen.

Tabel 6 Belangrijkste supplettoire ontvangstenmutaties 2024 (Tweede supplettoire begroting) (Bedragen x € 1.000)

	Art.	Ontvangsten 2024
Vastgestelde begroting 2024		4.075.549
Stand 1e supplettoire begroting 2024		3.913.048
Stand supplettoire begroting september 2024		3.749.298
Belangrijkste supplettoire mutaties		
1) Veiligheid en stabiliteit restitutie programma's	2.40	5.085
2) Perceptiekostenvergoeding	3.10	72.700
3) Europees herstellfonds	3.11	- 118.079
4) Consulaire diensten aan vreemdelingen	4.20	7.400
5) Overige mutaties		5.219
Stand 2e supplettoire begroting 2024		3.721.623

Toelichting

Artikelonderdeel 2.40 Veiligheid en stabiliteit restitutie programma's
De ontvangsten stijgen in 2024 door een restitutie vanuit het NAVO Afghanistan National Army Trust Fund.

Artikelonderdeel 3.10 Perceptiekostenvergoeding

De ontvangsten worden naar boven bijgesteld met in totaal EUR 72,7 miljoen. Dit komt enerzijds door een TEM-nabetaling aan de Europese Unie waarmee een EUR 143.000 hogere perceptiekostenvergoeding samenhangt. Daarnaast vindt een technische correctie plaats op de raming van de TEM-nabetalingen in de Miljoenennota met EUR 5,2 miljoen en een actualisatie van de perceptiekostenvergoeding met EUR 67,3 miljoen (zie ook kopje Uitgaven, artikelonderdeel 3.6). Bij de invoerrechten treedt gedurende het jaar onbedoeld een saldo-effect op, omdat aan de inkomsten- en uitgavenkant een andere raming wordt gebruikt, respectievelijk de raming van het Ministerie van Financiën en de raming van de Europese Commissie. Er wordt drie keer per jaar een actualisatie geboekt op de invoerrechten en de perceptiekostenvergoeding om te corrigeren voor dit saldo-effect.

Artikelonderdeel 3.11 Europees herstellfonds

Door een technische bijstelling van het totaal aan ontvangsten van het Herstel en Veerkrachtplan (HVP) voor 2024 wordt de stand van 2024 met EUR 118 miljoen naar beneden bijgesteld. Het totaal gereserveerde bedrag voor Nederland loopt namelijk niet gelijk met de omvang van de individuele betaalverzoeken. Bij de Voorjaarsnota 2025 zullen de resterende technische bijstellingen worden gemaakt voor de jaren na 2024.

Artikelonderdeel 4.20 Consulaire diensten aan vreemdelingen

De ontvangsten op dit artikel stijgen door een hogere visa-uitgifte dan oorspronkelijk geraamd.

4 Beleidsartikelen

4.1 Artikel 1 Versterkte internationale rechtsorde

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 7 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 1 Versterkte internationale rechtsorde (bedragen x € 1.000)			
	Vastgestelde begroting (incl. Supplettoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e supplettoire begroting (2)	Stand 2e supplettoire begroting (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	115.771	10.228	125.999
Uitgaven	147.404	10.214	157.618
1.1 Goed functionerende internationale instellingen met een breed draagvlak	59.260	9.664	68.924
<i>Subsidies (regelingen)</i>	1.725	500	2.225
Internationaal recht	1.615	500	2.115
Accountability Oekraïne	110	0	110
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	57.535	9.164	66.699
Verenigde Naties	40.000	134	40.134
OESO	2.345	7.289	9.634
Internationaal Strafhof	50	5.041	5.091
Internationaal recht	3.000	0	3.000
Accountability Oekraïne	12.140	- 3.300	8.840
1.2 Bescherming en bevordering van mensenrechten	68.902	50	68.952
<i>Subsidies (regelingen)</i>	20.164	896	21.060
Mensenrechtenfonds	20.164	896	21.060
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	48.738	- 846	47.892
Mensenrechtenfonds	39.088	- 846	38.242
Mensenrechten multilateraal	9.650	0	9.650
1.3 Gastandbeleid internationale organisaties	19.242	500	19.742
<i>Subsidies (regelingen)</i>	6.950	0	6.950
Carnegiestichting	6.950	0	6.950
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	10.611	0	10.611
Vredespaleis	10.611	0	10.611
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	1.681	500	2.181
Internationaal Strafhof	796	0	796
Nederland Gastland	885	500	1.385
Ontvangsten	0	0	0

Toelichting

Verplichtingen

Geen toelichtingen

Uitgaven

De uitgaven voor 2024 op artikel 1 Versterkte internationale rechtsorde zijn voor 100% juridisch verplicht (stand 21 oktober 2024).

Artikelonderdeel 1.1

Het budget voor artikelonderdeel 1.1 stijgt in 2024 vanwege de vooruitbetaling van de contributies aan de OESO en het Internationaal Strafhof. Daarnaast valt de jaarlijkse bijdrage aan de OESO in 2024 hoger uit dan verwacht.

Artikelonderdeel 1.3

In het kader van het gastlandbeleid van Nederland, wordt er EUR 500.000 extra vrijgemaakt voor de versterking van het hek rondom het OPCW gebouw.

4.2 Artikel 2: Veiligheid en stabiliteit

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 8 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 2 Veiligheid en stabiliteit (bedragen x € 1.000)			
Art. Verplichtingen	Vastgestelde begroting (incl. Supplettoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e supplettoire begroting (2)	Stand 2e supplettoire begroting (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	375.507	- 41.917	333.590
Uitgaven	295.128	2.335	297.463
2.1 Goede internationale samenwerking ter bevordering van de eigen en bondgenootschappelijke veiligheid	36.868	2.229	39.097
<i>Subsidies (regelingen)</i>	565	0	565
Atlantische Commissie	565	0	565
<i>Opdrachten</i>	12.000	1.874	13.874
NAVO-top Nederland 2025	12.000	1.874	13.874
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	24.303	355	24.658
NAVO	14.800	0	14.800
WEU	740	90	830
Programma Ondersteuning Buitenlands Beleid	2.428	415	2.843
Veiligheidsfonds	6.335	- 150	6.185
2.2 Bestrijding internationale criminaliteit en terrorisme	19.207	0	19.207
<i>Subsidies (regelingen)</i>	14.007	- 1.095	12.912
Anti-terrorisme instituut	630	0	630
Contra-terrorisme	7.920	- 1.000	6.920
Cyber security	4.032	- 405	3.627
Global Forum on Cyber Expertise	1.425	310	1.735
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	5.200	1.095	6.295
Contra-terrorisme	880	1.000	1.880
Cyber security	4.320	95	4.415
2.3 Wapenbeheersing	11.227	350	11.577
<i>Opdrachten</i>	1.455	350	1.805
OPCW en andere ontwapeningsorganisaties	465	550	1.015
Conferentie REAIM en follow up	990	- 200	790
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	9.772	0	9.772
IAEA	7.592	0	7.592
OPCW en andere ontwapeningsorganisaties	1.980	0	1.980
CTBTO	200	0	200
2.4 Bevordering van veiligheid, stabiliteit en rechtsorde in internationaal verband	194.154	- 820	193.334
<i>Subsidies (regelingen)</i>	34.055	- 654	33.401
Nederland Helsinki Comité	28	0	28
Stabiliteitsfonds	30.000	0	30.000
Training buitenlandse diplomaten	4.027	- 654	3.373
<i>Opdrachten</i>	3.170	163	3.333
Makandra	3.170	163	3.333
<i>Bijdrage aan agenschappen</i>	343	61	404
Makandra	343	61	404
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	156.586	- 390	156.196
OVSE	6.000	- 350	5.650
Stabiliteitsfonds	59.759	7.085	66.844

	Vastgestelde begroting (incl. Supplettoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e supplettoire begroting (2)	Stand 2e supplettoire begroting (3) = (1) + (2)
VN-contributie voor crisisbeheersingsoperaties	82.937	0	82.937
Overige	7.200	- 7.200	0
Tegengaan internationale georganiseerde criminaliteit	690	75	765
<i>Nog te verdelen</i>	0	0	0
Nog te verdelen	0	0	0
2.5 Bevordering van transitie in prioritaire gebieden	33.672	576	34.248
<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>19.609</i>	<i>- 813</i>	<i>18.796</i>
Nederlands Fonds voor Regionale Partnerschappen MATRA	15.813	576	16.389
Nederlands Fonds voor Regionale Partnerschappen Shiraka	3.796	- 1.389	2.407
<i>Opdrachten</i>	<i>4.563</i>	<i>1.660</i>	<i>6.223</i>
Nederlands Fonds voor Regionale Partnerschappen Shiraka	4.563	1.660	6.223
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>1.099</i>	<i>70</i>	<i>1.169</i>
Nederlands Fonds voor Regionale Partnerschappen Shiraka	648	70	718
Nederlands Fonds voor Regionale Partnerschappen MATRA	451	0	451
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>8.401</i>	<i>- 341</i>	<i>8.060</i>
Nederlands Fonds voor Regionale Partnerschappen Shiraka	8.401	- 341	8.060
Ontvangsten	1.000	5.085	6.085

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget van artikel 2 daalt in 2024 met bijna EUR 42 miljoen. Dit wordt met name veroorzaakt door een verlaging van het verplichtingenbudget van het Stabiliteitsfonds met EUR 80 miljoen, omdat een ontmijsingstender pas in 2025 wordt toegekend. Voor de NAVO-top 2025 worden voor EUR 32 miljoen nieuwe verplichtingen aangegaan voor de huur van de locatie en benodigde ICT voor de top.

Uitgaven

De uitgaven voor 2024 op artikel 2 Veiligheid en stabiliteit zijn voor 93% juridisch verplicht (stand 21 oktober 2024).

Artikelonderdeel 2.1

Het budget voor goede internationale samenwerking stijgt in 2024. Dit is met name het gevolg van de verhoging van het budget voor de NAVO-top 2025 voor een eerste aanbetaling voor de locatie.

Artikelonderdeel 2.4

Het budget voor de bevordering van veiligheid, stabiliteit en rechtsorde daalt in 2024. Dit is met name het gevolg van de verdeling van het nog te verdelen non-ODA budget onder «Overige» over verschillende artikelonderdelen. Op het Stabiliteitsfonds worden terugontvangen middelen uit het NAVO Afghanistan National Army (ANA) Trust Fund opnieuw ingezet ten behoeve van een bijdrage aan het programma *Moldova Information*

and Communications Technology Support. Tot slot wordt EUR 2 miljoen vanaf de BHO-begroting overgeheveld naar het Stabiliteitsfonds voor hulp aan Gaza.

Ontvangsten

Artikelonderdeel 2.40

De ontvangsten stijgen in 2024 door een restitutie vanuit het NAVO Afghanistan National Army Trust Fund.

4.3 Artikel 3: Effectieve Europese samenwerking

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 9 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 3 Effectieve Europese samenwerking (bedragen x € 1.000)			
Art. Verplichtingen	Vastgestelde begroting (incl. Supplettoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e supplettoire begroting (2)	Stand 2e supplettoire begroting (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	10.139.327	- 331.148	9.808.179
Uitgaven	10.078.686	- 331.148	9.747.538
3.1 Afdrachten aan de Europese Unie	5.876.571	- 608.269	5.268.302
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>5.876.571</i>	<i>- 608.269</i>	<i>5.268.302</i>
BNI-afdrachten	4.173.831	- 608.269	3.565.562
BTW-afdrachten	1.467.432	0	1.467.432
Plastic-grondslag	235.308	0	235.308
3.2 Europees Ontwikkelingsfonds	71.652	0	71.652
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>71.652</i>	<i>0</i>	<i>71.652</i>
Europees Ontwikkelingsfonds	71.652	0	71.652
3.3 Een hechtere Europese waardengemeenschap	20.442	993	21.435
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>20.442</i>	<i>993</i>	<i>21.435</i>
Raad van Europa	13.181	993	14.174
Kapitaal aanvullingen bij regionale ontwikkelingsbank	7.261	0	7.261
3.4 Versterkte Nederlandse positie in de Unie	5.599	324	5.923
<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>348</i>	<i>0</i>	<i>348</i>
EIPA	348	0	348
<i>Opdrachten</i>	<i>525</i>	<i>0</i>	<i>525</i>
Europa College beurzenprogramma	190	0	190
EU-sanctiebeleid	335	0	335
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>4.726</i>	<i>324</i>	<i>5.050</i>
Benelux bijdrage	4.726	324	5.050
3.5 Europese Vredesfaciliteit	154.908	0	154.908
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>154.908</i>	<i>0</i>	<i>154.908</i>
Europese Vredesfaciliteit	154.908	0	154.908
3.6 Invoerrechten aan de Europese Unie	3.949.514	275.804	4.225.318
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>3.949.514</i>	<i>275.804</i>	<i>4.225.318</i>
Invoerrechten	3.949.514	275.804	4.225.318
Ontvangsten	3.639.943	- 45.460	3.594.483

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget voor artikel 3 Effectieve Europese Samenwerking neemt af. De mutaties op de verplichtingen houden verband met de mutaties zoals onder de uitgaven toegelicht.

Uitgaven

De uitgaven voor 2024 op artikel 3 Effectieve Europese samenwerking zijn voor 99% juridisch verplicht (stand 21 oktober 2024).

Artikelonderdeel 3.1

De BNI-afdrachten aan de Europese Unie nemen af met EUR 608,3 miljoen vanwege twee oorzaken:

1. *Hogere boetes en strafbetalingen (-EUR 170,3 miljoen)*

Op 10 oktober publiceerde de Commissie de vijfde aanvullende Europese begroting van 2024 (DAB5). Hierin is een actualisatie van zowel de uitgaven- als de ontvangstenzijde van de begroting gepresenteerd. DAB5 bevat een stijging van de inkomsten met EUR 2,8 miljard door hoger dan geraamde ontvangen boetes en strafbetalingen. Deze hogere overige inkomsten vanuit boetes (o.a. schending van de mededingingsregels) zorgen voor EUR 170,3 miljoen lagere Nederlandse bni-afdrachten.

2. *Bijstelling raming Nederlandse afdrachten door het lager voorziene betalingsniveau van de Europese Commissie (-EUR 437,9 miljoen)*

Normaal gesproken is de Nederlandse raming van de EU-afdrachten gebaseerd op het maximale bedrag dat de Europese Unie in dat jaar vanuit haar begroting mag uitgeven (de maximale inzet van het MFK-betalingsplafond inclusief de speciale instrumenten). Eerder dit jaar is de Nederlandse raming bij de Voorjaarsnota aangepast vanwege een verwachte onderuitputting van de EU-begroting. De vijfde aanvullende begroting (DAB5) geeft het Europees betalingsniveau voor 2024 op EUR 149,7 miljard weer. Aangezien DAB5 de laatste aanvullende begroting van 2024 is, is het betalingsniveau zoals door de Commissie geraamd de meest realistische inschatting van de uitputting van de EU-begroting voor 2024. Daarom is besloten om in de Nederlandse raming van de EU-afdrachten het betalingsniveau zoals door de Commissie in DAB5 geraamd over te nemen. Het betalingsniveau van de Commissie, inclusief de maximale inzet van speciale instrumenten, ligt circa EUR 7,2 miljard lager dan het betalingsniveau waarop de Nederlandse ramingen vóór deze bijstelling waren gebaseerd. Deze bijstelling betekent een verlaging van de raming van de Nederlandse bni-afdracht in 2024 met EUR 437,9 miljoen.

Het is hierbij van belang om te melden dat een deel van deze onbenutte middelen via de inzet van speciale instrumenten kan worden doorgeschoven naar latere jaren in het MFK. Dit gebeurt ieder jaar in de technische aanpassing die in juli verschijnt. Dan wordt duidelijk wat de gevolgen zullen zijn van de Europese onderuitputting in 2024 voor de Nederlandse afdrachten in 2025-2027.

Artikelonderdeel 3.6

De ramingen voor de invoerrechten aan de Europese Unie worden naar boven bijgesteld met EUR 275,8 miljoen. Dit wordt veroorzaakt door:

1. *TEM-nabetaling*

Er is een Traditionele Eigen Middelen (TEM)-nabetaling van bruto EUR 1,2 miljoen in 2024 gedaan aan de Europese Unie naar aanleiding van een herbeoordeling van dossiers.

2. *Correcties TEM-nabetalingen*

Er vindt een correctie van EUR 5,208 miljoen plaats op de raming van de TEM-nabetalingen in de Miljoenennota, omdat het gebruikelijk is de totale invoerrechtenstand te muteren en daarnaast een mutatie op te nemen voor de perceptiekostenvergoeding (in de meeste gevallen 25% van het totaal, in enkele gevallen was dit 20% afhankelijk van het betreffende jaar). Deze uitsplitsing in twee mutaties was niet gedaan in de Miljoenennota, daardoor hoort deze mutatie in de 2^e suppletore begroting de invoerrechtenstand (en ook de perceptiekostenvergoeding stand, zie artikelonderdeel 3.10) alsnog op tot dit totaal.

3. *Actualisatie invoerrechten*

Bij de invoerrechten treedt gedurende het jaar onbedoeld een saldo-effect op, omdat aan de inkomsten- en uitgavenkant een andere raming wordt gebruikt, respectievelijk de raming van het Ministerie van Financiën en de raming van de Europese Commissie. Er wordt drie keer per jaar een actualisatie geboekt op de invoerrechten en de perceptiekostenvergoeding om te corrigeren voor dit saldo-effect. Hierdoor worden de invoerrechten naar boven bijgesteld met EUR 269,4 miljoen en de perceptiekostenvergoeding naar boven bijgesteld met 67,3 miljoen.

Ontvangsten

Artikelonderdeel 3.10

De raming van de perceptiekostenvergoeding stijgt met EUR 72,7 miljoen. Dit wordt met name veroorzaakt door de correctie TEM-nabetalingen (EUR 5,2 miljoen) en een actualisatie van de perceptiekostenvergoeding (EUR 67,3 miljoen) zoals toegelicht bij artikelonderdeel 3.6. Daarnaast leidt de bij artikelonderdeel 3.6 genoemde TEM-nabetaling van EUR 1,2 miljoen tot een EUR 143.000 hogere perceptiekostenvergoeding.

Artikelonderdeel 3.11

Dit betreft een technische bijstelling van het totaal aan ontvangsten van het Herstel- en Veerkrachtplan (HVP) voor 2024 van EUR -118 miljoen. Bij de wijziging van het HVP in oktober 2023 is het totaal gereserveerde bedrag voor Nederland toegenomen met EUR 735 miljoen, naar EUR 5,4 miljard. Dit aanvullende bedrag is in september 2023, een maand eerder, opgenomen in de begroting van 2024, door de ontvangsten in 2026 op te hogen met EUR 735 miljoen. Deze ophoging loopt echter niet gelijk met de omvang van de individuele betaalverzoeken, die in het in 2023 gewijzigde plan ook zijn aangepast. Om dit gelijk te stellen wordt de stand van 2024 met EUR 118 miljoen naar beneden bijgesteld. Bij de Voorjaarsnota 2025 zullen de resterende technische bijstellingen worden gemaakt voor de jaren na 2024. Meerjarig is het effect van deze technische bijstelling op de totale raming beperkt. Bij de mutatie in de [eerste suppletoire begroting 2024](#) is de ontvangst van het tweede betaalverzoek van EUR 1,185 miljard van 2024 naar 2025 verplaatst, omdat deze middelen naar verwachting in 2025 worden uitbetaald. Die mutatie staat wel gelijk aan de gewijzigde omvang van het tweede betaalverzoek (EUR 1,185 miljard).

Geldstromen richting de EU

Om een integraal beeld te geven van alle geldstromen richting de EU wordt met ingang van de Ontwerpbegroting 2024 in de BZ-begrotingsstukken een extracomptabele tabel opgenomen met een totaaloverzicht van:

- Artikel 3.1: Nationale afdrachten aan de Europese Unie (bni, btw en plasticafdrachten);
- Artikel 3.6: Traditionele eigen middelen (TEM; invoerrechten);
- Artikel 3.10: Perceptiekostenvergoeding
- Artikel 9 Begroting Financiën: Verdragingsrente betaald aan de Europese Commissie

Tabel 10 Extracomptabel overzicht van de mutaties nationale afdrachten, invoerrechten, ontvangsten EU en verdragingsrente

Begroting	Art.	Nederland	Stand suppletoire begroting september 2024	Mutaties 2e suppletoire begroting 2024	Stand 2e suppletoire begroting 2024
V (BZ)	3.1	Nationale afdrachten	5 876 571	- 608 269	5 268 302
		Bni-afdracht	4 173 831	- 608 269	3 565 562
		Btw-afdracht	1 467 432	0	1 467 432
		Plastic	235 308	0	235 308
V (BZ)	3.6	Invoerrechten	3 949 514	275 804	4 225 318
V (BZ)	3.10	Ontvangsten EU	2 188 838	72 700	2 261 538
		Perceptiekostenvergoeding	982 248	72 700	1 054 948
		Overige ontvangsten EU	1 206 590	0	1 206 590
IX (FIN)	9.44.2	Verdragingsrente	219	0	219
Totaal			7 637 466	- 405 165	7 232 301

4.4 Artikel 4: Consulaire dienstverlening en uitdragen Nederlandse waarden

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 11 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 4 Consulaire dienstverlening en uitdragen Nederlandse waarden (bedragen x € 1.000)

Art. Verplichtingen	Vastgestelde begroting (incl. Supplettoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e supplettoire begroting (2)	Stand 2e supplettoire begroting (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	76.562	14.188	90.750
Uitgaven	72.290	13.325	85.615
4.1 Consulaire dienstverlening Nederlanders in het buitenland	16.561	4.350	20.911
<i>Subsidies (regelingen)</i>	2.825	- 699	2.126
Gedetineerdenbegeleiding	2.825	- 699	2.126
<i>Inkomensoverdrachten</i>	540	0	540
Gedetineerdenbegeleiding	540	0	540
<i>Opdrachten</i>	13.196	5.049	18.245
Consulaire bijstand	384	0	384
Reisdocumenten en verkiezingen	5.048	0	5.048
Consulaire opleidingen	400	0	400
Consulaire informatiesystemen	7.364	5.049	12.413
4.2 Samen met (keten)partners het personenverkeer reguleren	22.018	4.413	26.431
<i>Opdrachten</i>	20.990	3.840	24.830
Ambtsberichtenonderzoek	150	0	150
Visumverlening	2.058	0	2.058
Legalisatie en verificatie	80	0	80
Consulaire informatiesystemen	18.702	3.840	22.542
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	1.028	573	1.601
Bijdragen asiel en migratie	1.028	573	1.601
4.3 Grotere buitenlandse bekendheid met de Nederlandse cultuur	8.433	419	8.852
<i>Subsidies (regelingen)</i>	4.597	48	4.645
Internationaal cultuurbeleid	4.597	48	4.645
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	3.836	371	4.207
Internationaal cultuurbeleid	3.836	371	4.207
4.4 Uitdragen Nederlandse waarden en belangen	25.278	4.143	29.421
<i>Subsidies (regelingen)</i>	10.072	- 1.043	9.029
Instituut Clingendael	2.050	- 1.362	688
Programma Ondersteuning Buitenlands Beleid	5.058	175	5.233
Internationale manifestaties en diverse bijdragen	321	- 271	50
Publieksdiplomatie	2.043	482	2.525
Onderzoeksprogramma	100	299	399
Academische Leerstoel Anton de Kom	200	- 66	134
Opvolging excuses Slavernijverleden	300	- 300	0
<i>Opdrachten</i>	10.161	5.481	15.642
Adviesraad Internationale Vraagstukken	746	0	746
Instituut Clingendael	1.450	2.742	4.192
Bezoeken VIPS en uitgaven CD en Internationale organisaties	1.000	0	1.000
Algemene voorlichting	1.390	427	1.817
Koninklijk Huis ˆ inkomende en uitgaande bezoeken, officiële ontvangsten	2.500	600	3.100

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
China-strategie	0	14	14
Onderzoeksprogramma	3.075	- 196	2.879
Kennisplatform Oost-Europa	0	1.888	1.888
Conferenties uitdragen Nederlandse waarden en belangen	0	6	6
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>1.400</i>	<i>0</i>	<i>1.400</i>
Algemene voorlichting	1.000	0	1.000
Verkeersnotificaties	400	0	400
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>3.645</i>	<i>- 295</i>	<i>3.350</i>
Europese bewustwording	1.063	- 427	636
Publieksdiplomatie	2.582	132	2.714
Ontvangsten	78.684	9.900	88.584

Toelichting

Verplichtingen

De verplichtingen op artikel 4 stijgen met EUR 14 miljoen met name in verband met de contracten voor de doorontwikkeling van de consulaire informatiesystemen.

Uitgaven

De uitgaven voor 2024 op artikel 4 Consulaire dienstverlening en uitdragen Nederlandse waarden zijn voor 87% juridisch verplicht (stand 21 oktober 2024)

Artikelonderdeel 4.1

Er wordt geïnvesteerd in de consulaire informatiesystemen. Het gaat om de ontwikkeling van nieuwe systemen en de doorontwikkeling en de instandhouding van bestaande systemen waarvan de kosten hoger uitvallen. Ook stijgen de kosten vanwege de extra inzet van capaciteit die in het afgelopen jaar nodig was door de wereldwijde crises.

Artikelonderdeel 4.2

Aangezien het nieuwe consulaire informatiesysteem nog niet af is en de oude nog in de lucht moet worden gehouden, is er extra budget nodig voor de laatste betalingen. Ook wordt er EUR 573.000 toegekend om de contributie aan het Internationaal Centrum voor de Ontwikkeling van Migratiebeleid (ICMPD) te voldoen. Hier is Nederland sinds maart 2023 lid van.

Artikelonderdeel 4.4

Er wordt extra geld toegekend aan Instituut Clingendael voor het Progress 2.0 programma, waar het Ministerie van Defensie ook aan bijdraagt. Ook vallen de kosten van werkbezoeken van het Koninklijk Huis aan Denemarken en Zweden hoog uit, waardoor het budget stijgt met EUR 600.000. Kennisplatform Oost-Europa is nu apart zichtbaar op de begroting; hiervoor viel het onder algemene gelden voor onderzoek van Clingendael.

Ontvangsten

Artikelonderdeel 4.1

De verwachte ontvangsten uit paspoorten vallen hoger uit dan eerder gepland. Dit komt door de 10-jaars piek, aangezien documenten die zijn uitgegeven sinds 9 maart 2014 10 jaar geldig zijn.

Artikelonderdeel 4.2

Op basis van de huidige cijfers, worden er meer visa-uitgiftes verwacht waardoor de ontvangsten hoger uitvallen.

Artikelonderdeel 4.4

Er wordt EUR 1,5 miljoen ontvangen vanuit het Ministerie van Defensie voor het Progress programma.

5 Niet-beleidsartikelen

5.1 Artikel 5: Geheim

Tabel 12 Niet-beleidsartikelen Geheim (Bedragen x €1000)			
	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire Begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	0	0	0
Uitgaven	0	0	0
5.10 Geheim	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0

Toelichting

Verplichtingen, uitgaven en ontvangsten

Geen toelichting.

5.2 Artikel 6: Nog onverdeeld

Tabel 13 Niet-beleidsartikel 6 Nog onverdeeld (Bedragen x €1000)

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	17.348	- 10.970	6.378
Uitgaven	17.348	- 10.970	6.378
6.1 Nog onverdeeld (HGIS)	17.348	- 10.970	6.378
Nog onverdeeld (HGIS)	17.348	- 10.970	6.378
Nog onverdeeld (HGIS)	17.348	- 10.970	6.378
Ontvangsten	0	0	0

Toelichting

Het geraamde budget op dit artikel is met name bedoeld voor zowel het uitkeren van loon- en prijsbijstelling als incidentele initiatieven of tegenvallers binnen de HGIS. Als gevolg van de HGIS najaarstegenvallers en -initiatieven is de mutatie van EUR 11 miljoen verwerkt.

Verder valt het bedrag op artikel 6 vrij binnen de HGIS aan het einde van dit jaar en wordt via de eindejaarsmarge van de HGIS opgevraagd in de komende jaren.

5.3 Artikel 7: Apparaat

Tabel 14 Apparaatsuitgaven (Bedragen x € 1.000)

Art.		Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
	Verplichtingen	1.153.340	- 33.720	1.119.620
	Uitgaven	1.181.840	- 33.720	1.148.120
7.1	Apparaat	1.181.840	- 33.720	1.148.120
7.1.13	Personele uitgaven	679.080	13.200	692.280
7.1.13.1	Eigen personeel	667.080	13.200	680.280
7.1.13.2	Inhuur extern	12.000	0	12.000
7.1.13.3	Overige personele uitgaven	0	0	0
7.1.14	Materiële uitgaven	502.760	- 46.920	455.840
7.1.14.1	ICT	66.300	10.039	76.339
7.1.14.2	Bijdragen aan SSO's	60.236	- 33	60.203
7.1.14.3	Overig materieel	376.224	- 56.926	319.298
7.10	Ontvangsten	29.671	2.800	32.471

Toelichting

Verplichtingen

Bij de mutaties binnen het begrotingsartikel Apparaat zijn de verplichtingen gelijk aan de uitgaven.

Uitgaven

Artikelonderdeel 7.1.13 Personele Uitgaven

De uitgaven voor Eigen Personeel stijgen met EUR 13,2 miljoen wegens de hogere loonkosten uit hoofde van de nieuwe afspraken in de CAO Rijk die per 1 juli 2024 zijn geëffectueerd.

Artikelonderdeel 7.1.14 Materiële Uitgaven

De uitgaven voor ICT stijgen wegens de vernieuwing van het contract voor licenties en een verhoogd budget ten behoeve van de inrichting van SAP.

De uitgaven voor Overig materieel dalen met EUR 56,9 miljoen. De belangrijkste mutaties, die hieraan ten grondslag liggen, zijn o.a.:

- Het budget voor de Hoog Risico (HR) posten wordt in 2024 niet besteed. Dit betreft een bedrag van EUR 34,8 miljoen.
- Er is een lagere uitputting voor de reguliere huisvestingskosten zoals dienstwoningen, kantelarijen, beveiliging en facilitaire kosten. Dit betreft een bedrag van ongeveer EUR 11 miljoen.
- Verder zijn de budgetten voor juridische kosten gestegen met EUR 3,2 miljoen door enkele rechtszaken.

Ontvangsten

Artikelonderdeel 7.10

De mutatie van EUR 2,8 miljoen betreft een incidentele meerontvangst op de in 2023 ingediende vorderingen van loonkosten lokaal personeel bij andere vakdepartementen.